АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

19.08.2025р. Одеса № 65/136-рп/к

Справа № 65/126-03/2025

Про початок розгляду
справи про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання третього відділу досліджень і розслідувань від 15.08.2025 № 65-03/301-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. Предмет справи

(1) Дії виконавчого комітету Біляївської міської ради Одеського району Одеської області (ідентифікаційний код юридичної особи – «Інформація, доступ до якої обмежено»), які полягають у визначенні рішенням виконавчого комітету Біляївської міської ради Одеського району Одеської області від 29.03.2022 № 74 «Про внесення змін до рішення Біляївської міської ради № 25-3/VIII «Про затвердження Програми соціального захисту населення Біляївської міської територіальної громади на 2021-2025 роки» (далі - Рішення № 74) комунального підприємства «Наш дім» єдиним надавачем послуг, пов’язаних з організацією поховання загиблих Захисників України, які загинули або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних при виконанні службових обов’язків під час участі в забезпеченні оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави, на території Біляївської міської територіальної громади, внаслідок чого цей суб’єкт господарювання опинився у привілейованому становищі порівняно із потенційними конкурентами, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що стосуються прийняття рішення органом місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції.

2. Відповідач

(2) Відповідачем у справі є орган місцевого самоврядування – виконавчий комітет Біляївської міської ради Одеського району Одеської області: ідентифікаційний код юридичної особи – «Інформація, доступ до якої обмежено», дата державної реєстрації – 21.05.1997, місцезнаходження юридичної особи згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – Виконком Біляївської міської ради).

(3) Основним видом діяльності Виконкому Біляївської міської ради є «Інформація, доступ до якої обмежено».

(4) Систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування відповідно до Конституції України визначає Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».

(5) Відповідно до абзацу п'ятого частини першої статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі - Закон) система місцевого самоврядування включає виконавчі органи сільської, селищної, міської ради.

(6) Згідно з частиною першою статті 11 Закону виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи.

(7) Частиною першою статті 16 Закону передбачено, що органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

3. Процесуальні дії

(8) Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) на підставі статей 3, 7, 17, 22 та 22^1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктів 3 та 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, а також на виконання доручення Голови Антимонопольного комітету України від 08.01.2025 № 13-01/6 (вх. № 65-01/18К від 09.01.2025) здійснюється контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у сфері ритуальних послуг в межах Одеської області.

(9) Відділенням надіслано вимоги Біляївській міській раді Одеського району Одеської області від 16.01.2025 № 65-02/151е, від 25.06.2025 № 65-02/3276е про надання інформації та отримано відповідь листами від 24.01.2025 № 11-17/86 (вх. № 65-01/202 від 28.01.2025), від 01.07.2025 № 11-17/425 (вх. № 65-01/1916 від 07.07.2025).

(10) Відділенням надіслано вимогу про надання інформації КП «Наш дім» від 31.03.2025 № 65-02/1511е та отримано відповідь листом від 08.04.2025 № 103 (вх. № 65-01/1040 від 10.04.2025).

4. Нормативно-правове регулювання

(11) Повноваження органів місцевого самоврядування визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

(12) Відповідно до статті 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»
- представницький орган місцевого самоврядування – виборний орган (рада), який складається з депутатів і відповідно до закону наділяється правом представляти інтереси територіальної громади і приймати від її імені рішення;
- виконавчі органи рад – органи, які відповідно до Конституції України та цього Закону створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами.

(13) За положеннями частини другої статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

(14) Згідно з частиною першою статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

(15) Відносини, що виникають у сфері ритуальних послуг регулюються:

- положеннями Закону України «Про поховання та похоронну справу», який визначає загальні правові засади здійснення в Україні діяльності з поховання померлих, регулює відносини, що виникають після смерті (загибелі) особи, щодо проведення процедури поховання;

- Типовим положенням про ритуальну службу, затвердженим наказом Державного комітету України з питань житлово – комунального господарства України від 19.11.2003 № 193 «Про затвердження нормативно – правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1110/9709 (далі – Типове положення про ритуальну службу);

- Порядком утримання кладовищ та інших місць поховань, затвердженим наказом Державного комітету України з питань житлово – комунального господарства України від 19.11.2003 № 193 «Про затвердження нормативно – правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1113/9712;

- Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, затвердженим наказом Державного комітету України з питань житлово – комунального господарства України від 19.11.2003 № 193 «Про затвердження нормативно – правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1111/9710 (далі – Необхідний мінімальний перелік окремих видів ритуальних послуг);

- Необхідним мінімальним переліком вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення, затвердженим наказом Державного комітету України з питань житлово – комунального господарства України від 19.11.2003 № 193 «Про затвердження нормативно – правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1112/9711 (далі - Необхідний мінімальний перелік вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення).

(16) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про поховання та похоронну справу» поховання – діяльність відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у межах повноважень, визначених цим законом, а також суб'єктів господарювання, спрямована на:

- забезпечення належного ставлення до тіла (останків, праху) померлого;

- забезпечення права громадян на захоронення їхнього тіла відповідно до їх волевиявлення, якщо таке є;

- створення та експлуатацію об’єктів, призначених для поховання, утримання і збереження місць поховань;

- організацію і проведення поховань померлих та/або загиблих (далі – померлих);

- надання ритуальних послуг, реалізацію предметів ритуальної належності.

(17) Відповідно до частини першої статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» організація діяльності в галузі поховання померлих здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, іншими центральними органами виконавчої влади, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та їх

виконавчими органами.

(18) Відповідно до частини п’ятої статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції:

1) вирішують відповідно до закону питання про відведення земельних ділянок для організації місць поховання, крім випадків, передбачених статтею 23^1 цього Закону;

2) забезпечують будівництво, утримання в належному стані та охорону місць поховання, крім випадків, передбачених статтею 23^1 цього Закону;

3) створюють ритуальні служби;

4) вирішують питання про надання за рахунок коштів місцевих бюджетів ритуальних послуг у зв’язку з похованням самотніх громадян, ветеранів війни та праці, а також інших категорій малозабезпечених громадян; про надання допомоги на поховання померлих громадян в інших випадках, передбачених цим Законом;

5) здійснюють контроль за дотриманням законодавства стосовно захисту прав споживачів у частині надання суб’єктами господарювання ритуальних послуг та реалізацією ними предметів ритуальної належності;

6) здійснюють інші повноваження, передбачені цим та іншими законами.

Для організації (утворення) будівництва, утримання в належному стані та охорони місць поховання сільські, селищні, міські ради можуть створювати спеціалізовані комунальні підприємства.

(19) Ритуальними службами згідно зі статтею 9 Закону України «Про поховання і похоронну справу» є спеціалізовані комунальні підприємства, що створюються органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, передбаченим пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону.

Ритуальні служби можуть також надавати ритуальні послуги, не передбачені необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг та реалізації предметів ритуальної належності, виготовляти предмети ритуальної належності. Тарифи щодо оплати таких послуг та предметів ритуальної належності встановлюються в межах, визначених законодавством, виконавчим органом сільської, селищної, міської ради.

(20) Статтею 10 Закону України «Про поховання і похоронну справу», а також пунктом 4 Необхідного мінімального переліку вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення передбачено, що надання ритуальних послуг відповідно до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, передбаченого пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону, здійснюється ритуальними службами або за договором суб’єктами господарювання інших форм власності. Вартість таких послуг встановлюється в порядку і в межах, встановлених законодавством, виконавчим органом, сільської, селищної, міської ради.

(21) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про поховання і похоронну справу» особа, яка зобов’язалася поховати померлого, на підставі свідоцтва про смерть звертається згідно із статтею 8 цього Закону до сільського голови, або ритуальної служби з приводу укладення відповідного договору - замовлення на організацію та проведення поховання. Ця особа має право вибирати виконавців послуг серед суб'єктів господарської діяльності, які уклали договори із сільським головою або ритуальною службою про надання цих послуг.

(22) Необхідний мінімальний перелік вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

(23) Відповідно до Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, до

такого переліку послуг належать:

1. Оформлення договору - замовлення на організацію та проведення поховання.
2. Оформлення свідоцтва про поховання.
3. Копання могили (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили).
4. Монтаж та демонтаж намогильної споруди при організації під поховання в існуючу могилу.
5. Кремація тіл померлих.
6. Поховання та підпоховання урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю.
7. Зберігання урн з прахом померлих у крематорії.
8. Організація відправлення труни з тілом чи урни з прахом померлого за межі України.
9. Запаювання оцинкованої труни.
10. Замощення урни з прахом померлого в колумбарну нішу.

(24) Ритуальні послуги згідно з зазначеним переліком надаються або безпосередньо ритуальною службою відповідної територіальної громади, або суб'єктами господарювання, що уклали договір про надання ритуальних послуг з ритуальною службою або із сільським головою.

(25) Тобто, суб'єкти господарювання, що виявили бажання здійснювати діяльність із надання ритуальних послуг, зобов'язані укласти із ритуальною службою відповідної територіальної громади або із сільським головою договір про надання ритуальних послуг.

(26) Організація надання ритуальних послуг органами місцевого самоврядування з метою уникнення ущемлень прав споживачів, а також підтримки у належному стані благоустрою відповідної територіальної громади, здійснюється, зокрема шляхом створення спеціалізованих комунальних підприємств з надання ритуальних послуг – ритуальних служб або шляхом укладання договорів про надання ритуальних послуг із суб'єктами господарювання, що діють на цьому ринку.

(27) Отже, законодавство, що регулює сферу надання ритуальних послуг, не передбачає надання виключних прав суб'єкту господарювання або групі суб'єктів господарювання для надання зазначених послуг.

5. Обставини, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

(28) Рішенням Біляївської міської ради від 24.12.2020 № 25-3/VIII «Про затвердження Програми соціального захисту населення Біляївської міської територіальної громади на 2021-2025 роки» (зі змінами, внесеними рішеннями від 29.03.2022 № 74, від 21.11.2024 № 1501-55/VIII та від 27.02.2025 № 1649-59/VIII) затверджено Програму соціального захисту населення Біляївської міської територіальної громади на 2021-2025 роки, замовником якої є виконавчий комітет Біляївської міської ради Одеського району Одеської області.

(29) Рішенням № 74 внесено зміни до рішення Біляївської міської ради від 24.12.2020 № 25-3/VIII «Про затвердження Програми соціального захисту населення Біляївської міської територіальної громади на 2021-2025 роки», зокрема, Програму соціального захисту доповнено додатком 5 «Порядок відшкодування витрат на поховання загиблих захисників України, які загинули або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних при виконанні службових обов'язків під час участі в забезпеченні оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави» (далі - Порядок відшкодування витрат).

(30) Так, пунктом 3 Порядку відшкодування витрат єдиним надавачем послуг, пов'язаних з організацією поховання загиблих захисників України, визначено комунальне підприємство «Наш дім» (ідентифікаційний код юридичної особи – «Інформація, доступ до якої обмежено», юридична адреса – «Інформація, доступ до якої обмежено») (далі – КП «Наш дім»).

(31) Відповідно до пункту 4 Порядку відшкодування витрат (у редакції рішення Біляївської міської ради Одеського району Одеської області від 21.11.2024 № 1501-55/VIII) послуги, пов'язані з організацією поховання загиблих Захисників України, надаються КП «Наш дім» на підставі замовлення осіб, які зобов'язались поховати загиблих захисників України.

(32) Перелік та вартість ритуальних послуг, пов'язаних з організацією поховання загиблих Захисників України, затверджені рішенням виконавчого комітету Біляївської міської ради Одеського району Одеської області від 13.03.2025 № 59 «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету Біляївської міської ради від 10 серпня 2023 року № 178 «Про затвердження переліку та вартості ритуальних послуг, пов'язаних з організацією поховання загиблих захисників України» та складає:
- копання могил механізованим способом із застосуванням екскаватора (1800,0 грн.);
- копання могил ручним способом (5200,0 грн.);
- зачищення дна та стінок могили після копання механізованим способом (470,0 грн.);
- закопування могили, формування намогильного насипу та встановлення хреста (710,0 грн.);
- транспортні послуги (автобус), що надаються в процесі організації поховання (45,0 грн.);
- транспортні послуги з перевезення загиблого до місця поховання (1000,0 грн.);
- придбання вінка (600,0 грн.);
- придбання квітів (1000,0 грн.);
- придбання Державного прапору України (580,0 грн.);
- видача свідоцтва про поховання (50,0 грн.).

(33) Розглянувши лист КП «Наш дім» від 09.06.2025 № 163, виконавчий комітет Біляївської міської ради Одеського району Одеської області рішенням від 12.06.2025 № 117 «Про затвердження переліку та вартості ритуальних послуг, пов'язаних з організацією безоплатного поховання невпізнаних тіл (останків) померлих (загиблих) військовослужбовців, які померли (загинули) внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України» затвердив перелік та вартість ритуальних послуг, пов'язаних з організацією безоплатного поховання невпізнаних тіл (останків) померлих (загиблих) військовослужбовців, які померли (загинули) внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України, що складає:
- копання могил механізованим способом із застосуванням екскаватора (1800,0 грн.);
- копання могил ручним способом (5200,0 грн.);
- зачищення дна та стінок могили після копання механізованим способом (470,0 грн.);
- закопування могили, формування намогильного насипу та встановлення хреста (710,0 грн.);
- придбання труни (1800,0 грн.);
- придбання хреста (650,0 грн.);
- придбання таблички (250,0 грн.);
- доставка тіла (останків) (650,0 грн.);
- видача свідоцтва про поховання (50,0 грн.).

(34) Крім того, відповідно до додатку № 1 рішення Біляївської міської ради Одеського району Одеської області від 23.01.2025 № 1612-58/VIII «Про внесення змін до рішення Біляївської міської ради від 22 грудня 2020 року № 772-32/VIII «Про затвердження Програми Благоустрою Біляївської міської територіальної громади на 2021-2025 роки» орієнтовні обсяг фінансування з місцевого бюджету Біляївської міської територіальної

громади на утримання кладовищ складає у 2023 році – 627,141 тис.грн., у 2024 році – 751,880 тис.грн., у 2025 році – 1442,956 тис.грн. Виконавцями зазначених заходів визначні: Управління розвитку та експлуатації житлово-комунального господарства Біляївської міської ради та КП «Наш дім».

(35) За інформацією Біляївської міської ради (лист від 24.01.2025 № 11-17/86, вх. № 65-01/202 від 28.01.2025) протягом 2022-2025 років на території Біляївської міської територіальної громади знаходяться 9 діючих кладовищ: вул. Б. Хмельницького, б/н (м. Біляївка), вул. Шевченко, б/н (м. Біляївка), вул. О. Головатого, б/н (м. Біляївка), вул. Польова, б/н (с. Майори), с. Широка Балка (за межами населеного пункту), с. Мирне (за межами населеного пункту), с. Кагарлик (за межами населеного пункту), вул. Центральна, 140 А (с. Градениці), вул. Миру, 2 А (с. Градениці), обслуговування та благоустрій яких здійснює КП «Наш дім».

(36) При цьому, кількість здійснених КП «Наш дім» поховань загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України на кладовищах на території Біляївської міської територіальної громади протягом 2022 - 2025 років становить: 2022 рік – «Інформація, доступ до якої обмежено», 2023 рік – «Інформація, доступ до якої обмежено», 2024 рік – «Інформація, доступ до якої обмежено», 2025 рік – «Інформація, доступ до якої обмежено».

(37) Крім того, Біляївська міська рада проінформувала Відділення про те, що рішення щодо порядку / організації здійснення діяльності у галузі поховання на території Біляївської міської територіальної громади та про створення ритуальної служби не приймались; договори про надання ритуальних послуг протягом 2022-2025 років не укладались.

(38) Отже, товарними межами ринку є ритуальні послуги, пов’язані з організацією поховання загиблих Захисників України.

(39) Територіальними (географічними) межами ринку ритуальних послуг, пов’язаних з організацією поховання загиблих Захисників України, є межі Біляївської міської територіальної громади, на кладовищах якої КП «Наш дім» здійснюють поховання.

(40) Часові межі ринку ритуальних послуг, пов’язаних з організацією поховання загиблих Захисників України, визначені як проміжок часу з 29 березня 2022 року (дати прийняття Рішення № 74) до липня 2025 року (порушення триває).

(41) Відповідно до рішення Біляївської міської ради Одеського району Одеської області від 27.02.2025 № 1649-59/VIII «Про внесення змін до рішення Біляївської міської ради від 24 грудня 2020 року № 25-3/VIII «Про затвердження Програми соціального захисту населення Біляївської міської територіальної громади на 2021-2025 роки» обсяг передбачених витрат на поховання загиблих Захисників України на 2021-2025 роки складає 426,63 тис.грн., зокрема: 2022 рік – 80,0 тис.грн., 2023 рік – 150,0 тс.грн., 2024 рік – 171,6 тис.грн., 2025 рік – 25,03 тис.грн.

(42) Фактичний розмір компенсації / відшкодування витрат за поховання загиблих Захисників України, яке отримує виключно КП «Наш дім», з місцевого бюджету становив: 2022 рік – «Інформація, доступ до якої обмежено», 2023 рік – «Інформація, доступ до якої обмежено», 2024 рік – «Інформація, доступ до якої обмежено», 1 квартал 2025 року – «Інформація, доступ до якої обмежено».

(43) Листом від 01.07.2025 № 11-17/425 (вх. № 65-01/1916 від 07.07.2025) Біляївська міська рада проінформувала Відділення, що на території Біляївської міської територіальної громади господарську діяльність з організації поховань і надання суміжних послуг згідно з кодом КВЕД 96.03 можуть здійснювати такі суб’єкти господарювання: «Інформація, доступ до якої обмежено» (РНОКПП «Інформація, доступ до якої обмежено», місцезнаходження: «Інформація, доступ до якої обмежено»), «Інформація, доступ до якої обмежено» (РНОКПП «Інформація, доступ до якої обмежено»,

місцезнаходження: «Інформація, доступ до якої обмежено»), «Інформація, доступ до якої обмежено» (РНОКПП «Інформація, доступ до якої обмежено», місцезнаходження: «Інформація, доступ до якої обмежено»).

(44) Отже, зазначені вище суб'єкти господарювання можуть надавати ритуальні послуги, в тому числі, пов'язані з організацією поховання як загиблих Захисників України та Захисниць України, так і інших осіб.

(45) Таким чином, ринок ритуальних послуг в межах Біляївської міської територіальної громади є потенційно конкурентним.

(46) В свою чергу, Виконком Біляївської міської ради, прийнявши Рішення № 74 (зі змінами), яким наділив повноваженнями КП «Наш дім» єдиного надавача послуг, пов'язаних з організацією поховання загиблих Захисників України на території Біляївської міської територіальної громади, фактично вчинив дії щодо недопущення інших потенційних учасників зазначеного ринку.

6. Негативний вплив на конкуренцію

(47) Отже, Виконком Біляївської міської ради Рішенням № 74 (зі змінами) надав окремому суб'єкту господарювання (КП «Наш дім») переваги на ринку ритуальних послуг, пов'язаних з організацією поховання загиблих Захисників України, (визначивши його єдиним виконавцем зазначених послуг та передбачивши відшкодування саме йому з місцевого бюджету витрат за надання відповідних ритуальних послуг), які ставлять його у привілейоване становище стосовно потенційних конкурентів (інших учасників ринку ритуальних послуг, для яких Біляївська міська рада не передбачила можливості укладення договорів та відповідно на відшкодування вказаних витрат), що може призвести до недопущення конкуренції на ринку ритуальних послуг, пов'язаних з організацією поховання загиблих захисників України.

(48) Під недопущенням конкуренції мається на увазі можливість настання негативних наслідків, що полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, які обумовлюють інтенсивність конкуренції та можливість учасників ринку конкурувати між собою на рівних умовах, зокрема, коли рішенням органу місцевого самоврядування створені бар'єри входження на ринок потенційних конкурентів, які з об'єктивних причин відповідно не можуть конкурувати між собою, діючи на одному ринку.

(42) Отже, окремо визначений суб'єкт господарювання (КП «Нащ дім») здобув переваги над іншими не завдяки власним досягненням, що є основною ознакою економічної конкуренції, а внаслідок дії зовнішніх факторів, а саме впливу органу місцевого самоврядування (Виконкому Біляївської міської ради) у вигляді прийняття Рішення № 74 (зі змінами), що, в свою чергу, може призвести до недопущення конкуренції на ринку ритуальних послуг, пов'язаних з організацією поховання загиблих Захисників України, оскільки суб'єкти господарювання, які могли б надавати аналогічні з КП «Наш дім» послуги, обмежені у можливості провадити господарську діяльність на рівних з ним умовах, адже за змістом зазначеного вище рішення (зі змінами) вони позбавлені можливості, у тому числі на відшкодування витрат.

7. Кваліфікація дій органу місцевого самоврядування

(43) Частиною першою статті 6 Господарського кодексу України (далі – ГК) визначені загальні принципи господарювання в Україні, одним із яких є забезпечення економічної багатоманітності та рівний захист державою усіх суб'єктів господарювання.

(44) Відповідно до частини третьої статті 18 ГК органам державної влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим

конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством.

(45) За умовами частини першої статті 25 ГК держава підтримує конкуренцію як змагання між суб'єктами господарювання, що забезпечує завдяки їх власним досягненням здобуття ними певних економічних переваг, внаслідок чого споживачі та суб'єкти господарювання отримують можливість вибору необхідного товару і при цьому окремі суб'єкти господарювання не визначають умов реалізації товару на ринку.

(46) Частиною другою цієї ж статті передбачено, що органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.

(47) Згідно з частиною третьою вказаної статті уповноважені органи державної влади і органи місцевого самоврядування повинні здійснювати аналіз стану ринку і рівня конкуренції на ньому і вживати передбачених законом заходів щодо упорядкування конкуренції суб'єктів господарювання.

(48) У відповідності до частини першої статті 40 ГК державний контроль за дотриманням антимонопольно-конкурентного законодавства, захист інтересів підприємців та споживачів від його порушень здійснюються Антимонопольним комітетом України відповідно до його повноважень, визначених законом.

(49) Частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» обумовлено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб’єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно-господарського управління та контролю.

(50) За умовами частини другої цієї ж статті суб’єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов’язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

(51) Частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

(52) За нормою частини третьої зазначеної статті вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

(53) Згідно з пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

(54) Визначення Виконкомом Біляївської міської ради Рішенням № 74 (зі змінами) КП «Наш дім» єдиним надавачем ритуальних послуг, пов'язаних з організацією поховання загиблих Захисників України, які загинули або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних при виконанні службових обов'язків під час участі в забезпеченні оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави, на території Біляївської міської територіальної громади, забезпечило йому гарантоване отримання певних переваг (збільшення обсягу робіт, прибутку), чим поставило його у привілейоване становище порівняно з потенційними конкурентами – іншими суб'єктами господарювання, які могли б провадити господарську діяльність на одному ринку.

8. Висновки

(55) З огляду на зазначене, дії Виконкому Біляївської міської ради, які полягають у визначенні Рішенням № 74 (зі змінами) КП «Наш дім» єдиним надавачем ритуальних послуг, пов'язаних з організацією поховання загиблих Захисників України, які загинули або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних при виконанні службових обов'язків під час участі в забезпеченні оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави, на території Біляївської міської територіальної громади, внаслідок чого цей суб'єкт господарювання опинився у привілейованому становищі порівняно із потенційними конкурентами, містять ознаки порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що стосуються прийняття рішення органом місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції.

Ураховуючи наведене, керуючись статтями 7, 12^1, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частиною 1 статті 36 та статтею 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, пунктом 2 розділу II, розділом IV, пунктом 9 розділу VI та пунктом 1 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р), адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА :

1. Розпочати розгляд справи у зв'язку з наявністю в діях виконавчого комітету Біляївської міської ради Одеського району Одеської області (ідентифікаційний код юридичної особи – «Інформація, доступ до якої обмежено») ознак порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що стосуються прийняття рішення органом місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції.
2. Доручити збирання та аналіз доказів у справі третьому відділу досліджень і розслідувань Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.

Голова Колегії Андрій БОРИСЕНКО